

PRÍHOVOR K VERNISÁŽI VÝSTAVY JÁNA BARTKA „V ZNAMENÍ LXX“

Na treťom poschodí istej panelovej bytovky na Prostějovskej ulici v Prešove býva jeden muž. Roky a desaťročia tečú okolo neho, dotýkajú sa jeho okien a kľučiek, hladkajú kôru blízkych stromov a každú jeseň potichu a potajomky vkĺznu do bytu tohto muža. Každú jeseň sú jeho hosťami, každú jeseň mu prichádzajú celkom nenápadne niečo pripomenúť. Čo urobí ten muž vždy, keď prídu? Nič zvláštne. Len sa trochu zamyslí, trochu pousmeje, možno si zhlboka vzdychne a na celkom malú chvíľu prestane byť... maliarom.

Vážení predstaviteľia akademickej obce, milí priatelia výtvarného umenia, milý oslávenec Ján.

Koľko znamení života už pretieklo popod Tvoje okná a okolo Tvojich kľučiek? Koľko znamení sa Ťa v živote dotklo? Každý človek, ktorého si nechal vstúpiť do Tvojho TY, vie presne pomenovať minimálne jedno osudné, alebo skôr osudové znamenie, ktoré poznačilo a chvalabohu neustále a neprestajne značí Tvoj život a Ty z neho kúsok po kúsku ponúkaš aj nám. Ján Bartko – muž narodený i muž žijúci v znamení farieb. To, že sa k tomuto znameniu dnes pridružil ešte jeden neklamný a zároveň veľmi klamlivý medzník, ktorý si Ty sám prijal ako „znamenie LXX“, je istým očakávaným a príjemným bonusom života. Prečo však ten prívlastok – klamlivý? Nuž preto, lebo sa v našich očiach vôbec, ale vôbec nemeníš. Šibalské oči majú stále tú istú mladistvú iskru, farba tvojich vlasov i farba fúzikov roky a desaťročia rovnako kontrastujú a Tvoje ľudské i umelecké status quo roky a desaťročia rovnako korešpondujú s naším videním Teba. Je teda logické, že dnešná vernisáž obrazne i doslova naznačuje ten jubilejný rozmer a ponúka nám dôvod na stretnutie s autorom a na prípitok navyše.

Pozval si nás opäť do týchto známych priestorov. Z viacerých dôvodov ich už môžeme považovať za Tvoju domovskú scénu. Nalievaš nám do pohára víno, ku ktorému sa hodí názov NESKORÝ VÝBER LXX. Výber toho, čo Ťa charakterizuje, reprezentuje a pripomína už zopár desaťročí. Ten výber je zlisovaný z Tvojich nedávnych myšlienok a predstáv, z túžob Tvojej obrazotvornosti a z istej nástojčivosti, ktorá Ťa núti hľadať a objavovať malé, súkromné, farebné šťastie a obohacovať si tým svoj a nielen svoj život.

Tak na zdravie, Život! Život, ktorý na úplne krátky okamih zastavuje slnko, nebo a oblaky na Tvojich obrazoch, oslovuje ľudí, ktorých tváre znázorňuješ zámerne alebo náhodou, život, ktorý sa dotýka krásnej bielej rybárky ležiacej na starom moste, kúpajúcej sa v slnečnom popoludní a našich pohľadoch, život, ktorý pozoruje, ako sa jeseň vkráda do parkov, do záhrad i do životov, život, ktorý sa pýta, aké je ráno v meste, život, ktorý odpovedá, aká je samota, ako je kosatcom na letnej lúke, ako svietia chryzantémy na cintorínoch v tomto dušičkovom čase,

život, ktorý rozochvieva receptory čuchu, aby sme aj teraz v jeseni zacítili vôňu agátov nesenú kopytami stád.

Umenie, či mágia prelínania reality a snivej poetickej viacpohľadovosti popretkáwanej metaforickými náznakmi prírody, architektúry i človeka, je Tvojím azda najcharakteristickejším rukopisom. Nie však jediným. V dnešnom LXX výbere sa objavujú aj práce z iných súdkov. Pozývaš nás objavovať zákutia dvoch fotogenických miest – domáceho Prešova i vzdialenej Trnavy. K nim pridávaš aj pohľady na dedinku i mesto, ktoré vzniklo iba v Tvojej fantázii.

Ale aká by to bola výstava, keby sa na nej neobjavilo Grécko? V roku 2016 Ján Bartko vystavoval tridsiatku svojich obrazov v meste Rhodos vo francúzskom inštitúte Galliko instituto. Desať obrazov z tejto výstavy je dnes tu medzi nami. Obrazy zachytávajúce zákutia Kréty, Rhodosu a Kalymnosu otvárajú ďalší – ten grécky rozmer jeho tvorby. Možno dnes, v tomto čase jesene, mnohí zatúžime po letných pocitoch. Máme teda jedinečnú príležitosť ponoriť sa do gréckeho leta, do gréckeho mora a byť chvíľu v prostredí, ktoré tak natrvalo učarovalo oku maliara.

Je ešte jedna oblasť, do ktorej nás dnes autor pozýva. A sú to grafiky vytvorené kombinovanou technikou. Priznám sa, že tieto majstrovské práce vždy rád obdivujem. Na malej ploche čiernobiele alebo tónované výjavy zrodené v realite, ale patriace do magického sveta fantázie, neskutočná hra svetla a tieňa, details, ktoré priťahujú pohľady, to všetko sa zlieva do jedného spoločného menovateľa, ktorý sa volá zážitok.

Na treťom poschodí istej panelovej bytovky na Prostějovskej ulici v Prešove býva jeden muž. Roky a desaťročia v tom byte voňajú farby, terpentín, plátna, rámy, obrazy... Roky a desaťročia tam býva farebný vzduch a farebné pocity. Vždy keď tam vkročím, som poctený. Ocitám sa v priestore zaliatom impresionizmom, magickým realizmom, farebným poetizmom, alebo keď to zjednoduším ocitám sa vo výtvarnej škole Jána Bartka, v ktorej je on sám sebe aj učiteľom aj žiakom. Je skvelé, že my všetci, môžeme byť dnes znova jeho vernými divákmi.

Milý oslávenec. Dovoľ mi, aby som Ti teraz na záver môjho príhovoru odovzdal jeden malý darček. Tým darčekom je báseň, ktorá by mohla patriť hocikomu, pretože sa dotýka každého z nás, ale Ty máš dnes medzi nami výnimočnú pozíciu, pretože si LXX pozitív :-). Báseň vznikla pri podobnej životnej príležitosti jedného malého básnika. Tak dovoľ prosím, aby som Ti ju (aj keď nie som recitátorom) teraz autorsky predniesol. Prijmi ju prosím tak, ako keby si ju prednášal Ty sám.

Valentín Šefčík